

Tilstandsrapport 2020

Vestfold og Telemark
FYLKESKOMMUNE

Videregående opplæring
i Vestfold og Telemark
fylkeskommuner
2018/2019

Innhold

Forord	7
1. Innledning	9
2. Videregående opplæring i Vestfold og Telemark fylkeskommune	10
2.1. Videregående skole	11
2.2. Opplæring i bedrift – lærlinger og læreandidater	13
2.3. Videregående opplæring for voksne	14
2.4. Øvrige fylkeskommunale virksomheter	15
3. Læringsmiljø	16
3.1. Elevundersøkelsen	16
3.1.1. Resultat for indeksene <i>Støtte fra lærer, Vurdering for læring, Mestring og Elevdemokrati og medvirkning</i>	17
3.1.2. Resultat for indeksen <i>Læringskultur</i>	18
3.1.3. Resultat <i>Mobbing på skolen</i>	18
3.2. Lærlingundersøkelsen	19
3.2.1. Resultat <i>Mobbing på arbeidsplassen</i>	20
4. Læringsresultater	21
4.1. Grunnskolepoeng	21
4.2. Eksamenskarakterer	21
4.3. Standpunktkarakterer	22
4.4. Fag-/svennebrev og kompetansebevis	24
5. Gjennomføring	25
5.1. Gjennomføring årskull – etter 5 år	25
5.2. Gjennomføring alle elever – per skoleår	26
5.3. Overganger/progresjon	28
5.4. Gjennomføring av læretiden	30
5.5. Ungdom som ikke er i opplæring eller arbeid	32
5.6. Voksenopplæring	34
6. Videre arbeid	37

Tabelloversikt

Tabell 1: De videregående skolene i Vestfold og Telemark fylkeskommune per 1.1.2020 – i nummerrekkefølge fra kart	12
Tabell 2: Organisering i andre grupper enn de ordinære	13
Tabell 3: Løpende kontrakter for lærlinger og lærekandidater, per 31.12.2019.....	14
Tabell 4: Fylkeskommunale virksomheter per 1.1.2020	15
Tabell 5: Resultater fra elevundersøkelsen, svarandel for de mest positive nivåene (4 og 5) – resultat i prosent	17
Tabell 6: Fra elevundersøkelsen, svarandel for det mest positive nivået (<i>helt enig</i>) – resultat i prosent	18
Tabell 7: Elever som ikke har blitt mobbet – resultat i andel	18
Tabell 8: Elever som har blitt mobbet 2-3 ganger i måneden eller oftere – resultat i andel	19
Tabell 9: Fra lærlingundersøkelsen, svarandel for det mest positive nivået (<i>ikke i det hele tatt</i>) – resultat i prosent	20
Tabell 10: Fra lærlingundersøkelsen, svarandel for de mest negative nivåene (<i>2-3 ganger i mnd eller oftere</i>) – resultat i prosent	20
Tabell 11: Grunnskolepoeng fra ungdomsskolen – resultat i gjennomsnitt	21
Tabell 12: Eksamenskarakterer – resultat i gjennomsnitt.....	22
Tabell 13: Standpunktkarakterer – resultat i gjennomsnitt.....	23
Tabell 14: Antall fag- og svennebrev og kompetansebevis – resultat i antall	24
Tabell 15: Gjennomføring årskull etter 5 år – resultat i prosent	26
Tabell 16: Gjennomføring per skoleår – resultat i andel.....	26
Tabell 17: Sluttere i løpet av skoleåret – resultat i andel og antall.....	27
Tabell 18: Sluttårsaker 2018/2019 – resultat i andel og antall for alle de videregående skolene i Telemark og Vestfold fylkeskommuner	27
Tabell 19: Gjennomføring 5 år etter læretidens start – resultat i prosent	30
Tabell 20: Antall lære-/opplæringskontrakter i Telemark og Vestfold fylkeskommuner, per 31.12. per år	31
Tabell 21: Antall og andel hevinger basert på antall lære-/opplæringskontrakter per 31.12. per år .	31
Tabell 22: Gjennomførte fag- og svenneprøver og kompetanseprøver – resultat i antall og andel ...	32
Tabell 23: Aktivitet for ungdom, registrert i februar og mai – resultat i antall.....	33
Tabell 24: Telemark fylkeskommune – antall	34
Tabell 25: Vestfold fylkeskommune – antall	35

Figuroversikt

Figur 1: Fullført og bestått etter 5 år, inkludert andel fullført med planlagt grunnkompetanse – resultat i andel.....	25
Figur 2: Ordinær progresjon fra Vg1 – resultat i andel	28
Figur 3: Ordinær progresjon fra Vg2 – resultat i andel	29
Figur 4: Overgang fra Vg2 yrkesfag 2019 – resultat i andel	29

Forord

Tilstandsrapport 2020 gir en oversikt over viktige resultater for skoleåret 2018/2019 og kalenderåret 2019. I overgangen til ny region er ambisjonen at rapporten skal svare opp de lovpålagte områdene og at den skal bidra til å vise status for videregående opplæring, mer enn at den skal belyse og diskutere ulike muligheter og alternativer. Siden tilstandsrapporten gjelder skoleåret 2018/2019 og kalenderåret 2019, men skal vedtas av det nye fylkestinget, viser rapporten i hovedsak resultatene for Telemark og Vestfold fylkeskommuner hver for seg. En av hensiktene med å samordne rapporteringen er at dette skal bidra til samkjøring av videregående opplæring i nytt fylke.

Rapporten viser at videregående opplæring i begge de tidligere fylkeskommunene hadde store likhetstrekk, men også at det var områder der resultatene var ulike. Videre viser rapporten at begge fylkeskommunene i forkant av regionsreformen var inne i en god utvikling på flere områder. Rapporten synliggjør også at det er områder med utfordringer og behov for forbedring. Framover blir det derfor viktig å bygge på gode resultater og gode erfaringer fra begge de tidligere fylkene. Et viktig arbeid framover blir derfor, basert på fakta, å videreføre det beste fra de tidligere fylkene. Til det beste for elever, lærlinger, lærekandidater og ungdom i oppfølgingstjenestens målgruppe i Vestfold og Telemark fylkeskommune.

Siden årets utgave av tilstandsrapporten i hovedsak skal oppfylle formelle krav og vise ståsted ved inngangen til den nye regionen, er den mindre omfattende enn tidligere år. Som direktør for *Opplæring og folkehelse* anmoder jeg fylkestinget om at årets rapport sees på som et utgangspunkt for en samordnet tilstandsrapport og at eventuelle tillegg vurderes for senere års rapporter.

Helge Galdal
Direktør
Opplæring og folkehelse

1. Innledning

I henhold til opplæringsloven skal skoleeier hvert år utarbeide en rapport om tilstanden i videregående opplæring knyttet til områdene læringsresultater, gjennomføring og læringsmiljø. En av intensjonene er at rapporten skal bidra til en systematisk gjennomgang av kvaliteten på opplæringen, og at den skal gi et grunnlag for drøfting av utviklingstiltak. I tillegg til å være et utgangspunkt for kvalitetsutvikling i videregående opplæring er tilstandsrapporten også tenkt å skulle fungere som et styringsverktøy på systemnivå. Tilstandsrapporten skal bidra til å gi den politiske ledelsen i fylkeskommunen et grunnlag for å gjøre nødvendige prioriteringer i arbeidet med oppfølgingen av de overordnede planene, samt sikre sammenheng mellom de budsjettmessige og økonomiske satsingene og behovene i opplæringssektoren.

Intensjonen er videre at en tilstandsrapport skal bidra til felles kunnskap om ståsted for videregående opplæring, og at oppfølgingen av rapporten skal bidra til styrking av dialog og samarbeid mellom ulike nivåer og samarbeidspartnere. For Tilstandsrapport 2020 er målet også at den skal vise ståsted for videregående opplæring i henholdsvis Telemark og Vestfold, ved inngangen til den nye regionen.

Tilstandsrapport 2020 presenterer karakterer fra utvalgte fag i skoleårene 2016/2017 til 2018/2019, resultater for de obligatoriske indeksene i elevundersøkelsen fra 2017 til 2019 og resultater vedrørende mobbing fra lærlingundersøkelsen fra 2018 og 2019.

Rapporten har seks kapitler:

1. Innledning
2. Videregående opplæring i Vestfold og Telemark fylkeskommune
3. Læringsmiljø
4. Læringsresultater
5. Gjennomføring
6. Videre arbeid

Kapitlene om læringsmiljø, læringsresultater og gjennomføring presenterer resultater som i hovedsak omhandler elever, lærlinger og lære kandidater. I kapittel 6 redegjøres det kort for videre arbeid.

Resultatene i tilstandsrapporten er å betrakte som endelige resultater. Det er først og fremst de offisielle kildene Skoleporten og Utdanningsdirektoratet (Udir) som brukes. I enkelte tilfeller, der de offisielle kildene ikke er tilstrekkelig, er det hentet data fra Vigo, det skoleadministrative systemet Extens eller Hjernen & Hjertet (H&H).

I rapporten brukes oftest begrepene elever og lærlinger. Disse begrepene inkluderer alle som deltar i videregående opplæring.

Det vil forekomme noe prikking av resultater i rapporten. Dette skyldes lave antall samt tilfeldig prikking, for å skjule lave antall. Begge deler er markert med stjerne (*) i tabeller og med tomme celler eller søyler i figurer. Med noen unntak er det antall lavere enn fem som prikkes. Dette er på linje med Udir sin praksis. Tomme celler og søyler i figurer kan også ha sammenheng med at det ikke foreligger resultater.

2. Videregående opplæring i Vestfold og Telemark fylkeskommune

Vestfold og Telemark fylkeskommune har ambisjon om å være en sterk utviklingsaktør i den nye regionen og *opplæring og folkehelse* er en viktig sektor for å nå denne ambisjonen. Sektoren omfatter fra 1. januar 2020 hele 21 videregående skoler, en folkehøyskole, PP-tjeneste, oppfølgingstjeneste, voksenopplæring, opplæring i bedrifter, sosialmedisinske institusjoner, fengsler og på alternative opplæringsarenaer. Totalt er det omtrent 15000 elever og 3800 lærlinger og lære kandidater i videregående opplæring i det nye fylket.

Hovedmålsettingene for sektoren opplæring og folkehelse er:

- Økt læringsutbytte
- Økt gjennomføring med planlagt kompetanse
- Økt livsmestring

I juni 2019 vedtok Fellesnemnda seks strategiområder for videregående opplæring i Vestfold og Telemark fylkeskommune. De prioriterte strategiområdene er:

1. Profesjonsutvikling
2. Matematikk
3. Grunnleggende ferdigheter
4. Det 4-årige yrkesfagløpet
5. Livsmestring
6. Digitalisering

For å etablere et felles, forpliktende grunnlag for videreutviklingen av videregående opplæring i den nye regionen er planen at arbeidet med å konkretisere de ulike strategiområdene skal komme i gang i løpet av 2020. For å etablere et felles, forpliktende grunnlag for videreutviklingen av videregående opplæring i den nye regionen, er planen at arbeidet med å konkretisere de ulike strategiområdene skal komme i gang i løpet av 2020. Denne konkretiseringen skal blant annet knytte opplæring og folkehelse tydeligere sammen. Opplæring og utdanning påvirker helsetilstanden i befolkningen og fordelingen av denne på flere måter. Som inngangsbillett til arbeidsmarkedet, kan utdanning gi trygg inntekt og tilgang på levekårsgoder. Gjennomføring av videregående opplæring uavhengig av foreldrenes utdanningsnivå kan bidra til sosial mobilitet som på sikt kan motvirke sosial ulikhet i helse.

Folkehelsearbeid består både av å styrke helsefremmende faktorer og å forebygge ved å svekke risikofaktorer. Tiltak for bedret folkehelse har størst effekt hvis de er innrettet mot alle. Potensialet er stort på arenaer for opplæring, med et mangfold av elever der de aller fleste i aldersgruppen deltar. Læringsmiljø der opplevelse av mestring og medvirkning står sentralt, kan samtidig fremme opplevelse av mening og sammenheng som virker positivt inn på egenopplevd helse.

I det videre vil rapporten svare opp de lovpålagte områdene i tillegg til at den skal bidra til å vise ståsted for videregående opplæring ved inngangen til den nye regionen. For å synliggjøre status ved dette punktet vil det bli presentert utvalgte nøkkeltall for henholdsvis Telemark og Vestfold fra de tre siste skoleårene eller årene.

2.1. Videregående skole

Fylkeskommunen har ansvar for videregående opplæring i skole og bedrift. I 2018/2019 var det 10 videregående skoler i Vestfold og 11 videregående skoler i Telemark. I dette kapitlet presenteres tall og utvalgt informasjon vedrørende de videregående skolene. Videregående opplæring i bedrift presenteres i kapittel 2.2.

Kartet under viser kommunene i Vestfold og Telemark fylkeskommune med folketall per 1. januar 2020 samt nummerering som viser beliggenheten for de videregående skolene. I tabellen på neste side framkommer de videregående skolene, i nummerrekkefølge som vist på kartet.

Kart: Kommuner og videregående skoler i Vestfold og Telemark fylkeskommune per 1.1.2020 – folketall per kommune og nummerering av de videregående skolene

Forkortelsene som er brukt i tabell 1 er:

- 1) For yrkesfaglige utdanningsprogram: BA (bygg- og anleggsteknikk), DH (design og håndverk), EL (elektrofag), HO (helse- og oppvekstfag), NA (naturbruk), RM (restaurant- og matfag), SS (salg, service og sikkerhet) og TP (teknikk og industriell produksjon).
- 2) For studieforbereende utdanningsprogram: ID (idrettsfag), KD (kunst, design og arkitektur), ME (medier og kommunikasjon), MD (musikk, dans og drama) og ST (studiespesialisering).
- 3) Andre forkortelser som er tatt i bruk i tabellen: PB (påbygg til generell studiekompetanse)

Tabell 1: De videregående skolene i Vestfold og Telemark fylkeskommune per 1.1.2020 – i nummerrekkefølge fra kart

Nr. i kart	Skole	Kommune	Elever	Ansatte	Utdanningsprogram
1	Bamble vgs, avd. Grasmyr	Bamble	201	44	ST, SS, PB
2	Bamble vgs, avd. Croftholmen	Bamble	232	62	TP, EL, HO, SS, RM
3	Porsgrunn vgs	Porsgrunn	951	158	KD, DH, ID, ME, ST, TP
4	Skogmo vgs	Skien	881	155	HO, BA, EL, TP, PB
5	Hjalmar Johansen vgs	Skien	552	124	ID, ME, RM, PB
6	Skien vgs	Skien	939	151	ST, MD, SS
8	Nome vgs, avd. Søve	Nome	120	55	NA, PB
9	Nome vgs, avd. Lunde	Nome	237	61	BA, DH, EL, HO, TP
10	Bø vgs	Midt-Telemark	368	55	ID, ST
11	Notodden vgs	Notodden	510	90	EL, HO, PB, SS, ST, TP
12	Rjukan vgs	Tinn	205	52	ST, PB, TP, BA, EL, HO
13	Vest-Telemark vgs, avd. Dalen	Tokke	220	42	EL, ST, HO, TP
15	Kragerø vgs	Kragerø	393	66	ST, ID, TP, BA, HO, TP
16	Vest-Telemark vgs, avd. Seljord	Seljord	67	19	ME, PB, RM
18	Thor Heyerdahl vgs	Larvik	1516	293	ST, ME, MD, ID, BA, EL, RM, HO, TP, SS, PB
19	Sandefjord vgs	Sandefjord	2001	358	ID, MD, ST, KD, HO, TP, EL, RM, DH, SS, PB
20	Melsom vgs	Sandefjord	209	66	NA, ME, ST
22	Nøtterøy vgs	Færder	537	80	ST, HO
23	Færder vgs	Tønsberg	667	139	BA, DH, EL, TP, KD, PB
24	Greveskogen vgs	Tønsberg	906	180	ST, MD, RM, SS
25	Re vgs	Tønsberg	782	132	ST, ID, HO, BA
26	Horten vgs	Horten	1067	168	ME, HO, ST, ID, DH, EL, TP, SS
27	Holmestrand vgs	Holmestrand	266	51	ST, ME, RM, HO, TP, PB
28	Sande vgs	Holmestrand	449	84	ST, HO, ID, ME, EL, TP
Summer			14 276	2 685	

Kilde: Vigo

Kilde antall elever per 1.10.: Extens og Vigo

Kilde antall ansatte: Visma HRM

I tillegg til den ordinære organiseringen av opplæringen i de videregående skolene, er det også noe av opplæringen som organiseres i andre grupper. Dette kan for eksempel være elever som får spesialundervisning i mindre grupper, International baccalaureate (IB) eller voksenopplæring. Neste tabell gir en oversikt over hvordan dette fordeler seg på de videregående skolene i Vestfold og Telemark fylkeskommune, per 1. januar 2020.

Tabell 2: Organisering i andre grupper enn de ordinære

Skole	Sted	Organisering i andre grupper
Bamble vgs	Grasmyr og Croftholmen	Opplæring i mindre grupper, voksenopplæring
Færder vgs	Tønsberg	Opplæring i kriminalomsorgen, lærlingskole, grunnskole for minoritetsspråklige
Greveskogen vgs	Tønsberg	Opplæring i mindre grupper, innføringstilbud for minoritetsspråklige
Hjalmar Johansen vgs	Skien	Opplæring i mindre grupper, opplæring i kriminalomsorgen, voksenopplæring
Holmestrand vgs	Holmestrand	Opplæring i mindre grupper
Horten vgs	Horten	Opplæring i mindre grupper, opplæring i kriminalomsorgen, nettskole, innføringstilbud for minoritetsspråklige
Kragerø vgs	Kragerø	Voksenopplæring
Melsom vgs	Melsomvik	Opplæring i mindre grupper
Notodden vgs	Notodden	Nettskole
Porsgrunn vgs	Porsgrunn	International baccalaureate, opplæring i mindre grupper
Sandefjord vgs	Sandefjord	International baccalaureate, innføringstilbud for minoritetsspråklige, opplæring i mindre grupper
Sande vgs	Sande	Opplæring i mindre grupper
Skien vgs	Skien	Voksenopplæring
Skogmo vgs	Skien	Voksenopplæring
Thor Heyerdahl vgs	Larvik	Opplæring i mindre grupper, kombinasjonsklasse for minoritetsspråklige

Kilde: Vestfold og Telemark fylkeskommune

2.2. Opplæring i bedrift – lærlinger og lære kandidater

En del av den videregående opplæringen for yrkesfag er opplæring i bedrift. Fylkeskommunen har ansvar for opplæringen for alle som inngår lærekontrakt eller opplæringskontrakt med bedrifter og opplæringskontorer. Noe av ansvar for gjennomføring og oppfølging er delegert til opplæringskontorer, men fylkeskommunen har oppfølging av opplæringskontorer. Fylkeskommunen har direkte oppfølging i bedrifter som ikke er medlem i opplæringskontor. De fleste som tegner kontrakter gjør det direkte etter Vg2 på skolen, eller ett eller to år etterpå, men det er også en andel voksne som tegner lærekontrakter. Fylkeskommunen må inngå lærekontrakter med personer som har fått læreplass i en bedrift som er eller kan bli godkjent som lærebedrift. Fylkeskommunen har ikke anledning til å avslå søknader om lærekontrakt selv om personer har tatt videregående opplæring tidligere.

Per 31. desember 2019 var det 2171 kontrakter for lærlinger og lærekandidater i Vestfold. Disse var fordelt på 101 fag. I Telemark var det ved samme tidspunkt 1594 kontrakter fordelt på 84 fag. Vigo ble slått sammen for Telemark og Vestfold i november 2019. Fra da ble det registrert kontrakter i den nye fylkeskommunen. Det var også 26 kontrakter av typen fagbrev på jobb per 31. desember 2019.

Tabellen under viser hvor mange kontrakter som var aktive eller løpende per 31. desember 2019. Tabellen er fordelt på antall som ble inngått i henholdsvis Telemark og Vestfold fylkeskommune. Siden data i Vigo ble slått sammen fra november 2019 er det også en kolonne med antall kontrakter registrert på nytt fylke (VT) i november og desember 2019 i tillegg til en med totalt antall løpende kontrakter per utdanningsprogram per 31. desember 2019.

Tabell 3: Løpende kontrakter for lærlinger og lærekandidater, per 31.12.2019

Utdanningsprogram	V	T	VT	Totalt
Bygg- og anleggsteknikk	575	385	21	981
Design og håndverk	77	*	*	138
Elektrofag	337	276	10	623
Helse- og oppvekstfag	343	318	9	670
Medier og kommunikasjon	*		0	*
Naturbruk	*	24	0	*
Restaurant- og matfag	132	43	*	180
Service og samferdsel	301	186	17	504
Teknikk og industriell produksjon	359	305	12	676
Summer¹	2 171	1 594	78	3 843

Kilde: Vigo (Qlikview), 17.04.2020

Medier og kommunikasjon er ikke lenger et fag der det tilbys opplæring i bedrift, men det er fortsatt et lavt antall løpende kontrakter som hadde oppstart i august 2018 og som avsluttes i august 2020.

2.3. Videregående opplæring for voksne

Fylkeskommunen har plikt til å sørge for videregående opplæring for voksne. Voksne som har rett til videregående opplæring har rett til vurdering av realkompetansen. Voksne uten rett kan også søke om å bli realkompetansevurdert. De som har fullført grunnskolen eller tilsvarende, men som ikke har fullført videregående opplæring, har etter søknad rett til videregående opplæring for voksne fra og med det året de fyller 25 år, også de som har fullført videregående opplæring i et annet land, men som ikke får godkjent opplæringa som studiekompetanse eller yrkeskompetanse i Norge, har òg rett. Opplæringa for voksne skal tilpasses behovet til den enkelte. Retten kan oppfylles blant annet ved fjernundervisningstilbud. Fylkeskommunen har ansvaret for å holde voksne som får videregående opplæring, med nødvendige trykte og digitale læremiddel og digitalt utstyr.

Fra og med 1. januar og til og med 31. desember i 2019 var det følgende antall voksne deltakere i videregående opplæring i Telemark og Vestfold fylkeskommuner:

¹ Ekskl fagbrev på jobb

Telemark:

- Totalt 667 deltakere fikk et opplæringstilbud tilpasset voksne.
- De voksne elevene som i denne perioden deltok i opplæring i Telemark fylkeskommune, fikk sin opplæring på Skogmo videregående skole (73 elever), Bamble videregående skole (69 elever), Skien videregående skole (191 elever), Kragerø videregående skole (67 elever), Notodden ressurscenter (245 elever), voksne i ordinær videregående opplæring (53 elever) og eksamensforberedende Vg3 kurs gjennom studieforbund (30 elever).

Vestfold:

- Totalt 449 deltakere fikk et opplæringstilbud tilpasset voksne.
- De voksne elevene som i denne perioden deltok i opplæring i Vestfold fylkeskommune, fikk sin opplæring på Kompetansebyggeren Vestfold (393 elever), andre skoler (15 elever) og ordinære videregående skoler (41 elever).

2.4. Øvrige fylkeskommunale virksomheter

Den neste tabellen viser hvor mange fra Vestfold og Telemark fylkeskommune som er ansatt på de øvrige fylkeskommunale virksomhetene per 1. januar 2020. Siden de ansatte som inngår i tabellen under kun er de som er ansatt i fylkeskommunen, er det i noen av virksomhetene flere ansatte enn det som framkommer her. Lave antall her er ikke prikket.

Tabell 4: Fylkeskommunale virksomheter per 1.1.2020

Virksomheter	Sted	Antall ansatte
Fagskolen Vestfold og Telemark	Horten og Porsgrunn	51
Karrieresenter Telemark	Skien	3
Karrieresenteret Vestfold	Tønsberg	3
Kompetansebyggeren Vestfold	Tønsberg	58
Nettskolen i Vestfold	Horten	12
Notodden ressurscenter	Notodden	21
OT (oppfølgingstjenesten)	Tønsberg, Horten, Sandefjord, Larvik, Vestmar, Vest-Telemark, Øst-Telemark, Midt-Telemark og Grenland	31
PPT (pedagogisk- psykologisk tjeneste)	Skien og Tønsberg	29
Sandefjord folkehøyskole	Sandefjord	22
SMI-skolen (skolen for sosiale og medisinske institusjoner)	Vestfold	39
Talenthuset (5) og Talenthuset kompetansesenter (16)	Skien	21

Kilde: Visma HRM

3. Læringsmiljø

Alle elever og lærlinger har lovfestet rett til et trygt og godt lærings- og arbeidsmiljø. Opplæringslovens kapittel 9A ble endret fra 9. juni 2017 og det er særlig endringene knyttet til nulltoleranse for mobbing og aktivitetsplikten som har styrket elevens rettigheter. Aktivitetsplikten (§9a-4) har som formål at skolene handler raskt og riktig når en elev opplever at det ikke er trygt og godt på skolen. Det er også en skjerpert aktivitetsplikt hvis en som arbeider ved skolen utsetter en elev for krenkelser, og rektor skal da straks varsles. Dokumentasjons- og informasjonskravene knyttet til kapittel 9A er også skjerpet, og formålet med endringene er samlet sett å styrke elevenes rettigheter.

I dette kapittelet presenteres resultater som er obligatoriske å svare opp i tilstandsrapporten. Forskning viser at disse indikatorene har betydning for faglig læring og sosial utvikling. Resultatene er hentet fra elev- og lærlingundersøkelsen og gjenspeiler ungdommenes subjektive opplevelser.

Det er viktig å bemerke at små endringer i resultatene statistisk sett kan forklares med at de er tilfeldige.

3.1. Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen er obligatorisk for Vg1-elevne og Udir krever som et minimum at elevundersøkelsen gjennomføres hver høst. I både Telemark og Vestfold fylkeskommuner har det vært tradisjon for at alle elevene i de videregående skolene inviteres til å delta. Høsten 2019 deltok 7279 av de 8077 inviterte elevene fra Vestfold. Det ga en svarprosent på 90,1 %. I Telemark deltok 4958 av de 5705 inviterte elevene. Det ga en svarprosent på 86,9 %.

De følgende syv indeksene er obligatoriske og inngår derfor i tilstandsrapporten:

- 1) Støtte fra lærerne
- 2) Vurdering for læring
- 3) Mestring
- 4) Elevdemokrati og medvirkning
- 5) Læringskultur
- 6) Mobbing på skolen
- 7) Mobbet 2-3 ganger i måneden eller oftere

Indeksene består av spørsmål som gjennom teori og forskning antas å måle ett og samme fenomen eller tema.

3.1.1. Resultat for indeksene *Støtte fra lærer, Vurdering for læring, Mestring og Elevdemokrati og medvirkning*

Følgende spørsmål inngår i de fire første obligatoriske indeksene:

1) *Støtte fra lærerne*

- Opplever du at lærerne dine bryr seg om deg?
- Opplever du at lærerne dine har tro på at du kan gjøre det bra på skolen?
- Opplever du at lærerne behandler deg med respekt?
- Når jeg har problemer med å forstå arbeidsoppgaver på skolen, får jeg god hjelp av lærerne.
- Lærerne hjelper meg slik at jeg forstår det jeg skal lære.

2) *Vurdering for læring*

- Forklarer lærerne hva som er målene i de ulike fagene slik at du forstår dem?
- Forklarer lærerne godt nok hva det legges vekt på når skolearbeidet ditt vurderes?
- Forteller lærerne deg hva som er bra med arbeidet du gjør?
- Snakker lærerne med deg om hva du bør gjøre for å bli bedre i fagene?
- Hvor ofte får du tilbakemeldinger fra lærerne som du kan bruke til å bli bedre i fagene?
- Får du være med og foreslå hva det skal legges vekt på når arbeidet ditt skal vurderes?
- Får du være med og vurdere skolearbeidet ditt?
- Jeg får hjelp av lærerne til å tenke gjennom hvordan jeg utvikler meg i faget.

3) *Mestring*

- Får du lekser som du greier å gjøre på egen hånd?
- Tenk på når du får arbeidsoppgaver på skolen som du skal gjøre på egen hånd. Hvor ofte klarer du oppgavene alene?
- Tenk på når læreren går gjennom og forklarer nytt stoff på skolen. Hvor ofte forstår du det som læreren gjennomgår og forklarer?

4) *Elevdemokrati og medvirkning*

- Er dere elever med på å foreslå hvordan dere skal arbeide med fagene?
- Legger lærerne til rette for at dere elever kan delta i elevrådsarbeid og annet arbeid som tillitsvalgt?
- Hører skolen på elevenes forslag?
- Er dere elever med på å lage regler for hvordan dere skal ha det i klassen/gruppa?

I neste tabell vises resultater på de fire indeksene som er listet opp over. Svaralternativene i disse indeksene er rangert fra 1 – 5, med 1 som laveste nivå (dårligste resultat) og 5 som høyeste nivå (beste resultat). I tabellen vises resultatene for Vestfold (V), Telemark (T) og landsgjennomsnittet (N).

Tabell 5: Resultater fra elevundersøkelsen, svarandel for de mest positive nivåene (4 og 5) – resultat i prosent

Nr		Høst 2017			Høst 2018			Høst 2019		
		V	T	N	V	T	N	V	T	N
1	Støtte fra lærer	78,7	79,2	84,7	80,7	78,9	85,0	80,3	79,5	84,9
2	Vurdering for læring	45,9	46,0	57,2	49,2	46,4	57,6	50,1	46,9	56,9
3	Mestring	78,2	78,3	79,9	78,7	77,3	79,4	78,5	76,0	78,0
4	Elevdemokrati og medvirkning	50,0	49,2	56,7	53,8	49,9	57,8	54,3	49,4	57,1

Kilde: Udir

Med unntak av indeksen *Mestring* lå resultatene for både Telemark og Vestfold fylkeskommuner i 2019 under landsgjennomsnittet for de øvrige indeksene. Tabellen viser også at resultatene for Vestfold i 2019 er gjennomgående bedre enn resultatene for Telemark. Med tanke på det videre arbeidet på disse områdene bør det derfor være interessant å se til hva som tidligere er gjort både i Vestfold og i andre fylker.

3.1.2. Resultat for indeksen *Læringskultur*

Den femte obligatoriske indeksen er:

5) *Læringskultur*

- a) Det er god arbeidsro i timene.
- b) I klassen min synes vi det er viktig å jobbe godt med skolearbeidet.
- c) Mine lærere synes det er greit at vi elever gjør feil fordi vi kan lære av det.

I tabellen under vises resultatene for Vestfold (V), Telemark (T) og landsgjennomsnittet (N) for indeksen *læringskultur*. Svaralternativene i indeksen er rangert på fem nivå, fra *helt enig* til *helt uenig*.

Tabell 6: Fra elevundersøkelsen, svarandel for det mest positive nivået (*helt enig*) – resultat i prosent

Nr		Høst 2017			Høst 2018			Høst 2019		
		V	T	N	V	T	N	V	T	N
5	Læringskultur	29,7	32,7	35,5	31,4	33,8	35,9	32,6	33,3	35,1

Kilde: Udir

Resultatet for indeksen *Læringskultur* viser igjen at resultatet for både Telemark og Vestfold fylkeskommuner var under landsgjennomsnittet i 2019 og i de andre årene som er tatt med i tabellen over. For denne indeksen har Telemark i alle de tre årene som er tatt med har hatt et bedre resultat enn Vestfold. For å nå opp mot det nasjonale snittet bør det undersøkes nærmere hva som er gjort i Telemark i tillegg til at det er aktuelt også på dette området å se til arbeidet i andre fylker for å lære av dette.

3.1.3. Resultat *Mobbing på skolen*

Tema for den siste obligatoriske indeksen er mobbing. Den neste tabellen viser andel elever som *ikke i det hele tatt* opplever mobbing, verken av andre elever eller av voksne.

Tabell 7: Elever som ikke har blitt mobbet – resultat i andel

Andel elever som oppgir ikke å ha blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene								
Høst 2017			Høst 2018			Høst 2019		
V	T	N	V	T	N	V	T	N
86,9	86,3	81,9	88,5	87,6	83,0	88,4	88,7	83,1
Andel elever som oppgir ikke å ha blitt mobbet av voksne på skolen de siste månedene								
88,2	88,7	91,5	90,6	91,1	92,3	89,4	91,1	92,5

Kilde: Udir

Andelen elever som oppgir at de ikke har blitt mobbet av andre elever har vært forholdsvis stabil i denne perioden. Andelen er omtrent på samme nivå og litt over landsgjennomsnittet både i Telemark og Vestfold fylkeskommuner i de tre årene som er tatt med her. Sammenliknet med landsgjennomsnittet var andelen som ikke opplevde å bli mobbet av voksne de siste månedene noe lavere.

Neste tabell viser andel elever som opplever at de er blitt mobbet 2-3 ganger i måneden eller oftere, enten av andre elever eller av voksne.

Tabell 8: Elever som har blitt mobbet 2-3 ganger i måneden eller oftere – resultat i andel

Andel elever som har opplevd mobbing av <i>andre elever</i> 2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent)								
Høst 2017			Høst 2018			Høst 2019		
V	T	N	V	T	N	V	T	N
2,6	3,2	5,1	2,5	2,4	4,7	2,7	2,1	4,8
Andel elever som har opplevd mobbing av <i>voksne</i> 2-3 ganger i måneden eller oftere								
2,8	2,7	2,2	1,9	1,9	1,7	2,2	1,7	1,7

Kilde: Udir

I tabellen over er de negative og alvorlige svaralternativene lagt sammen. Sammenliknet med det nasjonale snittet var andelen som 2-3 ganger i måneden eller oftere opplevde å bli mobbet av andre elever lavere både i Telemark og Vestfold i de tre årene som er tatt med her. Dette kan tyde på at det har vært jobbet godt med læringsmiljøet i de to fylkeskommunene. Det blir viktig å bygge videre på dette arbeidet i den nye fylkeskommunen.

Selv om tabellen over også viser at andelen elever som opplevde mobbing av voksne 2-3 ganger i måneden har vært forholdsvis stabil i perioden som er tatt med her, så er det all grunn til å ha ambisjoner om at denne andelen skal reduseres. I dette arbeidet blir det spesielt viktig med god dialog mellom elever og voksne om hva opplevelsen av mobbing fra voksne handler om.

3.2. Lærlingundersøkelsen

Lærlingundersøkelsen omfatter både lærlinger og lære kandidater. Begge gruppene inngår i begrepet *lærling*. Målgruppen for lærlingundersøkelsen er lærlinger som har hatt kontrakt med lærebedrift i 11 måneder og som fortsatt er i lære når uttrekket av deltakere til undersøkelsen blir gjort den 1. oktober. Denne gruppen utgjør omtrent halvparten av totalt antall kontrakter per år. I 2019 var det 554 av de 1091 inviterte i Vestfold som besvarte undersøkelsen. Det utgjorde en svarandel på 50,8 %. I Telemark var det 542 av de 806 inviterte som besvarte undersøkelsen. Det utgjorde en svarandel på 67,2 %. Det nasjonale snittet var 59 %.

3.2.1. Resultat *Mobbing på arbeidsplassen*

På grunn av nye spørsmål i lærlingundersøkelsen fra 2018, kan ikke resultatene i 2018 og 2019 sammenliknes med tidligere år. Av den grunn er det bare disse to årene som er tatt med her.

Tabell 9: Fra lærlingundersøkelsen, svarandel for det mest positive nivået (*ikke i det hele tatt*) – resultat i prosent

Andel lærlinger som oppgir <i>ikke i det hele tatt</i> å ha blitt mobbet på arbeidsplassen de siste månedene					
Høst 2018			Høst 2019		
V	T	N	V	T	N
82,1	85,9	83,8	82,0	86,3	82,7

Kilde: Udir

Sammenliknet med Vestfold og det nasjonale snittet, er andelen lærlinger i Telemark som svarer at de *ikke i det hele tatt* har blitt mobbet på arbeidsplassen de siste månedene signifikant høyere. I det videre arbeidet blir det derfor viktig å være nysgjerrige på hva dette kan skyldes og bygge videre på gode erfaringer i Telemark.

Tabell 10: Fra lærlingundersøkelsen, svarandel for de mest negative nivåene (*2-3 ganger i mnd eller oftere*) – resultat i prosent

Andel lærlinger som har opplevd mobbing på arbeidsplassen <i>2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent)</i>					
Høst 2018			Høst 2019		
V	T	N	V	T	N
3,0	2,6	3,6	4,9	2,5	4,0

Kilde: Udir

Tabellen over viser at andelen som opplevde mobbing på arbeidsplassen *2-3 ganger i måneden eller oftere* var lavere i Telemark enn i Vestfold. Dette forsterker viktigheten av å se til hva som er gjort av arbeid på dette området i Telemark, slik at alle lærlinger og lærekandidater i den nye regionen kan nyte godt av dette. Målet er at alle skal ha et godt arbeidsmiljø.

Flere resultater fra elev- og lærlingundersøkelsen er å finne i [Skoleporten](#), under videregående skole og tema læringsmiljø.

4. Læringsresultater

I dette kapitlet presenteres utvalgte eksamens- og standpunktkarakterer samt resultater for fag- og svenneprøver og kompetanseprøver. Innledningsvis er også grunnskolepoeng fra ungdomsskolen de aktuelle skoleårene tatt med.

4.1. Grunnskolepoeng

Oversikten over grunnskolepoeng baserer seg på elever i Vg1 i de videregående skolene i Telemark og Vestfold fylkeskommuner per 1. oktober. Elevgrunnlaget for nasjonale tall er alle elever i offentlige skoler i alle fylker, inkludert Oslo.

Tabell 11: Grunnskolepoeng fra ungdomsskolen – resultat i gjennomsnitt

	2017			2018			2019		
	V	T	N	V	T	N	V	T	N
Grunnskolepoeng	41,0	39,7	41,2	41,2	40,2	41,5	41,4	40,2	41,6

Kilde: H&H

4.2. Eksamenskarakterer

Innledningsvis i kapitlet om eksamenskarakterer er det også aktuelt å nevne noen nøkkeltall vedrørende privatister og privatisteksamener. I 2018/2019 var det i Telemark 1578 privatister som var oppe til eksamen og det ble gjennomført 4036 privatisteksamener. I samme periode var de sammen tallene i Vestfold 3524 privatister og 5992 privatisteksamener.

I karaktersettingen for eksamen benyttes en skala fra 1 til 6, hvor 6 er beste karakter. Det er gjennomsnittlige eksamenskarakterer som presenteres, både for Telemark, Vestfold og på nasjonalt nivå. Kilden til statistikk for gjennomsnittskarakterer er Udir og Extens. Sistnevnte er kilde for tverrfaglig praktisk eksamen Vg2 yrkesfag.

Tabell 12: Eksamenskarakterer – resultat i gjennomsnitt

	2016/2017			2017/2018			2018/2019		
	V	T	N	V	T	N	V	T	N
MAT1001 (Vg1 yrkesfag) ²	3,6	2,5	3,0	2,9	2,7	3,1	3,6	1,5	3,3
ENG1003 (Vg1 studieforberevende)	2,9	2,0	3,1	2,9		3,1	3,2	2,9	3,3
MAT1011 (Vg1 studieforberevende)	2,4	2,3	2,4	2,8	3,2	2,9	2,8	2,2	2,8
MAT1015 (Vg2 studieforberevende)	2,7	2,8	2,9	2,7	2,9	3,0	2,7	2,9	2,9
Tverrfaglig praktisk eksamen Vg2 yrkesfag ³	2,9	3,9		3,9	3,9		3,8	4,0	
NOR1211 (Vg3 studieforberevende)	3,4	3,3	3,5	3,6	3,5	3,6	3,7	3,6	3,6

Kilder: Udir og Extens (tverrfaglig praktisk eksamen Vg2 yrkesfag)

Antallet elever som avlegger eksamen i de ulike fagene variere fra år til år og dette kan gi forholdsvis store utslag på snittresultatet, samtidig som få observasjoner eller antall eksamener vanskeliggjør en analyse av om hvorvidt endringene er signifikante eller ikke. Gjennomsnittskaracteren for eksamen i MAT1001 (Vg1 yrkesfag) i skoleåret 2018/2019 i Telemark illustrerer dette; det var kun 15 elever som avholdt eksamen dette skoleåret, sammenlignet med 224 elever året før.

Den mest robuste eksamenskaracteren i tabellen over er gjennomsnittskaracteren i faget NOR1211 (Vg3 studieforberevende). Dette er en sentralt gitt obligatorisk eksamen som mellom 835 og 975 elever fra Telemark og mellom 1517 og 1676 elever fra Vestfold gjennomførte hvert av de tre årene som er tatt med her.

4.3. Standpunkt karakterer

I karactersettingen for standpunkt benyttes en skala fra 1 til 6, hvor 6 er beste karakter. Det er gjennomsnittlige standpunkt karakterer som presenteres, både for Telemark, Vestfold og på nasjonalt nivå. Kilden til statistikk for gjennomsnittskaracterer er Udir.

² Lokalt gitt eksamen.

³ Lokalt gitt eksamen. Kilde: Extens

Tabell 13: Standpunktkarakterer – resultat i gjennomsnitt

	2016/2017			2017/2018			2018/2019		
	V	T	N	V	T	N	V	T	N
MAT1001 (Vg1 yrkesfag)	3,4	3,4	3,3	3,3	3,3	3,4	3,4	3,3	3,4
ENG1003 (Vg1 studieforbereidende)	3,8	3,6	3,6	3,7	3,5	3,6	3,7	3,6	3,6
MAT1011 (Vg1 studieforbereidende)	3,4	3,3	3,5	3,5	3,3	3,5	3,5	3,4	3,5
MAT1015 (Vg2 studieforbereidende)	3,5	3,4	3,6	3,6	3,7	3,6	3,6	3,5	3,6
NOR1211 (Vg3 studieforbereidende)	3,9	3,9	3,9	4,0	4,0	4,0	4,0	4,1	4,0
REA3024 (Vg3 studieforbereidende)	4,2	4,0	4,1	4,3	4,0	4,3	4,3	4,2	4,2

Kilde: Udir

I Meld. St. 28 (2015-2016)⁴ slås det fast at eksamens- og standpunktkarakterer er to ulike uttrykk for kompetanse. En eksamenskarakter blir satt på et mer begrenset vurderingsgrunnlag enn en standpunktkarakter. En eksamen representerer én eller veldig få vurderingsformer (skriftlig, praktisk, muntlig og/eller muntlig-praktisk) og den er et enkelttilfelle. Nasjonalt ligger de gjennomsnittlige eksamenskarakterene for sentralt gitt eksamen vanligvis noe under de gjennomsnittlige standpunktkarakterene. Tabell 12 og 13 viser at dette også stemmer for de årene som er tatt med her. Meldingen slår videre fast at hvis en sammenlikning mellom standpunkt- og eksamenskarakterer skal være hensiktsmessig, må en se på om forskjeller over tid avviker systematisk fra den nasjonale, gjennomsnittlige differansen mellom standpunkt- og eksamenskarakterer. Ved varige avvik er dette et varsel om at eksisterende vurderingspraksis bør være en av flere kilder til kunnskap om egen praksis, til bruk i en skoles utviklingsarbeid.

Oppsummert viser omfang av observasjoner som ligger bak gjennomsnittskarakterer for eksamens- og standpunktkarakterer som er tatt med her, at det kun er faget NOR1211 fra Vg3 studieforbereidende som har et grunnlag som er robust nok til å gjøre de vurderingene som Meld. St. 28 (2015-2016) viser til. Resultatene for NOR1211 viser at differansen mellom eksamens- og standpunktkarakter på nasjonalt nivå var 0,4 karakterpoeng de aktuelle årene. Sammenliknet med den nasjonale differansen viser resultatene for Telemark og Vestfold et avvik på mellom +0,2 og -0,1 gjennomsnittskarakterpoeng. I det videre arbeidet kan det være aktuelt å vurdere om disse resultatene gir grunnlag for å se dette i sammenheng med videreutviklingen av en felles vurderingspraksis i videregående skole i Vestfold og Telemark fylkeskommune.

Mer karakterstatistikk fra videregående skole [her](#).

⁴ Melding til Stortinget: *Fag – Fordypning – Forståelse. En fornyelse av Kunnskapsløftet* (15.4.2016)

4.4. Fag-/svennebrev og kompetansebevis

Tallene viser antall fag- og svennebrev og kompetansebevis som ble oppnådd mellom 1. oktober det ene året og 30. september året etter.

Tabell 14: Antall fag- og svennebrev og kompetansebevis – resultat i antall

Kategori	2016/2017			2017/2018			2018/2019
	V	T	Sum VT	V	T	Sum VT	VT
Fag-/svennebrev - lærlinger i bedrift	675	521	1196	700	538	1238	1318
Fag-/svennebrev - Vg3 fagopplæring i skole	157 ⁵	13	170	76	21	97	90
Fag-/svennebrev - praksiskandidater	394	265	659	443	248	691	730
Kompetansebevis – lærekanidater	47	33	80	56	30	86	93
Totalt	1 273	832	2 105	1 275	837	2 112	2 231

Kilde: Skoleporten

I Skoleporten, som er en del av Udirs statistikk for videregående opplæring, er det valgt å vise tall for 2018/2019 samlet for nytt fylke, selv om fylkene på dette tidspunktet ikke var slått sammen enda. Det er ingen offisiell kilde som viser antall fordelt på de tidligere fylkene for 2018/2019.

⁵ Det forholdsvis høye antallet Vg3 fagopplæring i skole for Vestfold i 2016/2017 skyldes at Vestfold var vertsfylke for 70 lærlinger fra andre fylker som var i opplæring i matrosfaget på Christian Radich.

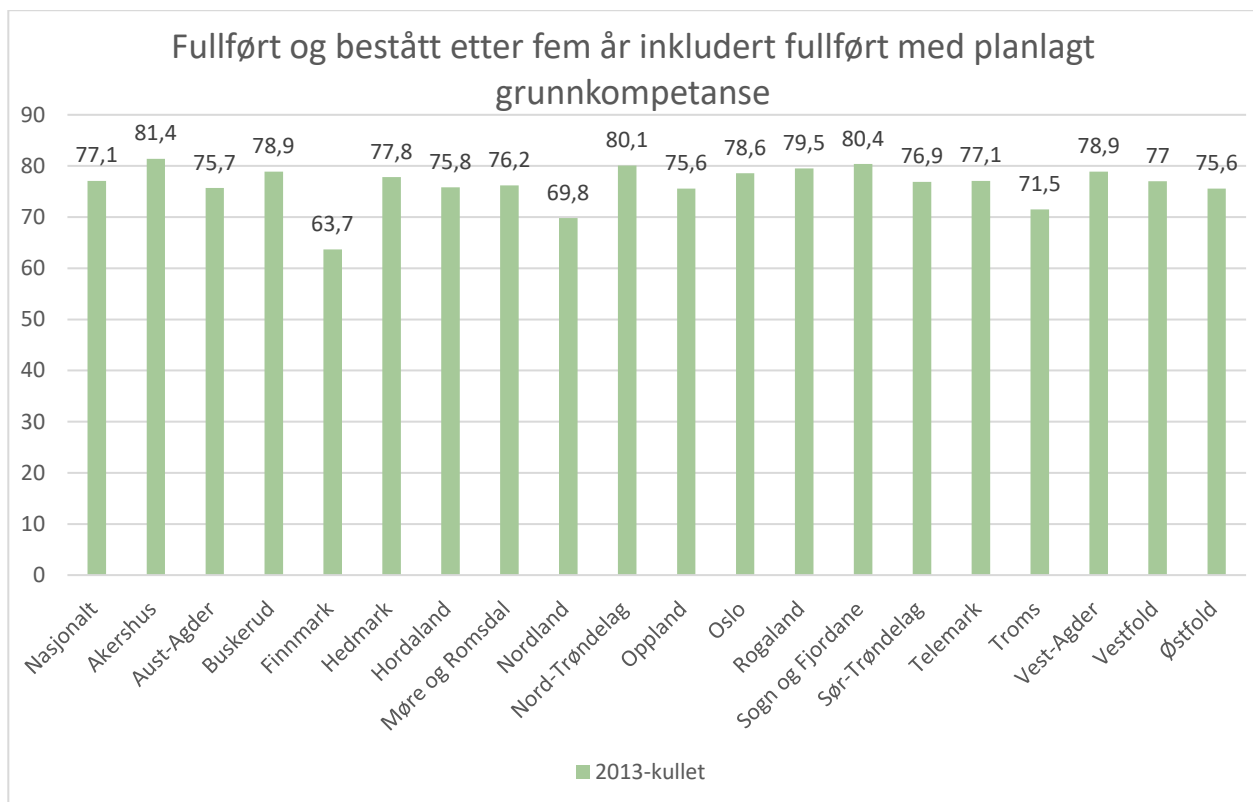
5. Gjennomføring

Det er et overordnet mål at elever, lærlinger og lære kandidater i videregående opplæring skal gjennomføre sitt planlagte opplæringsløp. Gjennomføringen anerkjennes med vitnemål, fag-/svennebrev eller kompetansebevis og er grunnlaget for videre studier eller direkte inngang til arbeidslivet. Elever som ikke har tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen har etter sakkyndig vurdering krav på spesialundervisning. Det fattes enkeltvedtak om spesialundervisning og opplæringstilbudet beskrives i en egen individuell opplæringsplan (IOP).

5.1. Gjennomføring årskull – etter 5 år

Gjennomføring beskriver resultatet av opplæringen for elevene som begynner i videregående opplæring for første gang, fem år etter påbegynt Vg1. Også omtalt som kull. Elevene er delt inn i seks kategorier som viser status etter fem år. Figuren under viser resultatet for de offentlige skolene for 2013-kullet.

Figur 1: Fullført og bestått etter 5 år, inkludert andel fullført med planlagt grunnkompetanse – resultat i andel

Kilde: Skoleporten

Tabell 15: Gjennomføring årskull etter 5 år – resultat i prosent

Status etter 5 år	2011-2016			2012-2017			2013-2018		
	V	T	N	V	T	N	V	T	N
Fullført og bestått på normert tid	57,5	56,0	58,0	59,6	57,4	59,2	60,8	58,6	60,9
Fullført og bestått på mer enn normert tid	14,5	17,4	15,0	14,4	16,2	15,3	13,5	16,1	13,8
Fullført med planlagt grunnkompetanse	3,0	2,0	2,2	2,7	2,6	2,3	2,7	2,4	2,4
I opplæring fem år etter påbegynt Vg1	5,1	6,3	5,8	4,1	5,7	5,4	5,1	6,4	5,8
Fullført, ikke bestått	6,1	5,2	6,3	5,9	5,0	5,7	6,0	5,1	5,5
Slutta	13,8	13,0	12,8	13,3	13,1	12,1	12,0	11,3	11,5

Kilde: Skoleporten

Som i de fleste andre fylker har andelen sluttet gått ned både i Telemark og Vestfold fylkeskommuner de siste årene. Det har vært gjennomført mange målrettede tiltak både nasjonalt og lokalt som har gitt resultater. Som tabellen viser var slutterandelen på henholdsvis 11,3 % og 12 % i de to tidligere fylkene. Andelen unge som fullførte i løpet av fem år, men som ikke har bestått i ett eller flere fag var 5-6 %. Tilsvarende andel unge var fortsatt i opplæring fem år etter. Den sistnevnte gruppen forventes i all hovedsak å fullføre.

Sluttet er definert til å gjelde de som avslutter opplæringen før planlagt løp er fullført. Andelen som har sluttet i løpet av fem år inngår i kategorien slutta i tabellen over.

Gjennomføringsgraden er i stort ganske sammenfallende mellom de to fylkene, men viser noe variasjon i de ulike fullføringskodene.

5.2. Gjennomføring alle elever – per skoleår

I kapittel 5.2 presenteres resultatene per skoleår. Det betyr at alle elevene, uavhengig av når de startet sin videregående opplæring, inngår i grunnlaget de aktuelle skoleårene. Det vil si at indikatoren er basert på skoleårsmåling og ikke på årskull. Det er andelen som fullførte og bestod skoleåret som her utgjør andelen fullført og bestått. Utgangspunktet for beregningen er de elevene som var registrert som aktive i skolene per 1. oktober de aktuelle skoleårene. Elevene som har særskilt tilrettelegging i egen gruppe inngår ikke i grunnlaget.

Tabell 16: Gjennomføring per skoleår – resultat i andel

Gjennomføring per skoleår	2016/2017			2017/2018			2018/2019		
	V	T	N	V	T	N	V	T	N
Andel fullført og bestått	82,8	80,6	83,2	82,0	80,9	83,7	80,2	81,4	83,6

Kilde: H&H

På samme måte er det alle elevene de aktuelle skoleårene som, uavhengig av når de startet sin videregående opplæring, inngår i grunnlaget for beregningen av andelen som sluttet per skoleår. Utgangspunktet for beregningen er de elevene som var registrert som aktive i skolene per 1. oktober de aktuelle skoleårene og som sluttet etter denne dato.

Tabell 17: Sluttet i løpet av skoleåret – resultat i andel og antall

2016/2017						2017/2018						2018/2019					
V		T		N		V		T		N		V		T		N	
Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall
2,6	213	3,4	194	3,4	5806	3,6	302	4,1	236	3,4	5721	3,0	251	3,8	217	3,3	5518

Kilde: H&H

For å gi et mer fullstendig bilde av de som sluttet i løpet av skoleåret 2018/2019, viser neste tabell også sluttårsakene for skoleåret 2018/2019. Resultatene vises samlet for alle de videregående skolene i Telemark og Vestfold fylkeskommuner.

Elevene som inngår i grunnlaget i tabell 18 er de som var elever fra og med 1. oktober 2018 og som sluttet etter denne datoen og i løpet av skoleåret.

Tabell 18: Sluttårsaker 2018/2019 – resultat i andel og antall for alle de videregående skolene i Telemark og Vestfold fylkeskommuner⁶

	Andel	Antall
Annen årsak/ikke oppgitt	15,4 %	73
Fått arbeid	2,4 %	11
Flyttet	2,6 %	12
Stort fravær	26,3 %	123
Feilvalg	9,0 %	42
Lang reisevei	0,2 %	1
Personlige årsaker	32,3 %	151
Skolelei/motivasjon	9,4 %	44
Fagvansker	0,4 %	2
Sluttet skal begynne i lære	1,1 %	5
Permisjon	0,9 %	4
Totalt	100 %	470

Kilde: H&H

⁶ På grunn av at det ikke er mulig å spore de lave antallene i denne tabellen tilbake til elevene dette gjelder er det ikke gjennomført prikking.

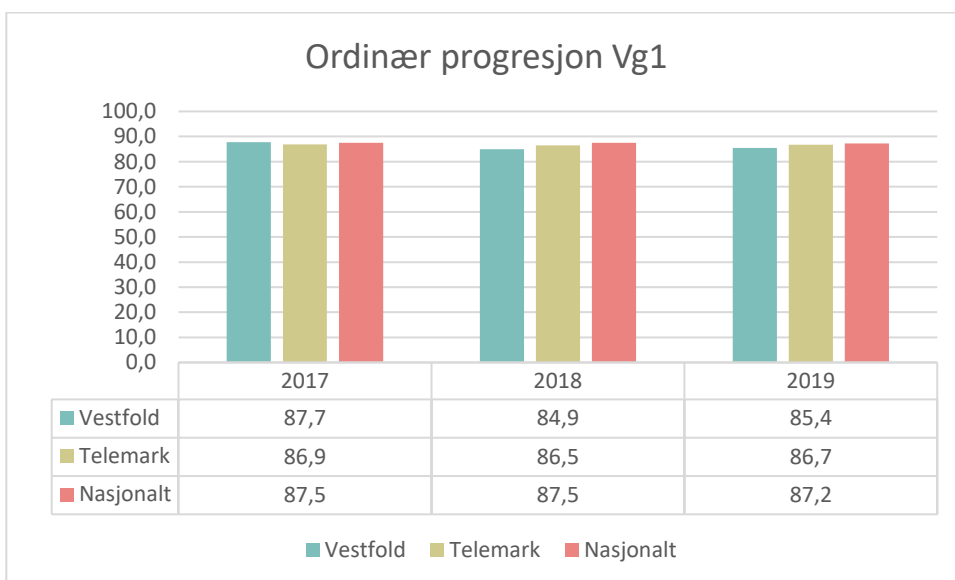
Når en elev vurderer å slutte gjennomføres det et avklaringsmøte mellom skolen ved rådgiver, Oppfølgingstjenesten, eleven og ofte foresatte. I kodesystemet som skal fylles ut er det kun anledning til å oppgi én hovedårsak. Skolene melder imidlertid om at årsakene ofte er sammensatte.

5.3. Overganger/progresjon

Informasjon om overganger i videregående skole kan ikke si noe direkte om hvor stor andel som kommer til å fullføre og bestå videregående opplæring, men vil kunne bidra til å forklare svingninger i andelen som fullfører og består.

Ordinær progresjon er definert som overgang til et programområde på et høyere nivå. Statistikken viser status for elever 1. oktober året etter de var registrert i videregående opplæring. Utvalget består av elever i offentlige og private videregående skoler.

Figur 2: Ordinær progresjon fra Vg1 – resultat i andel

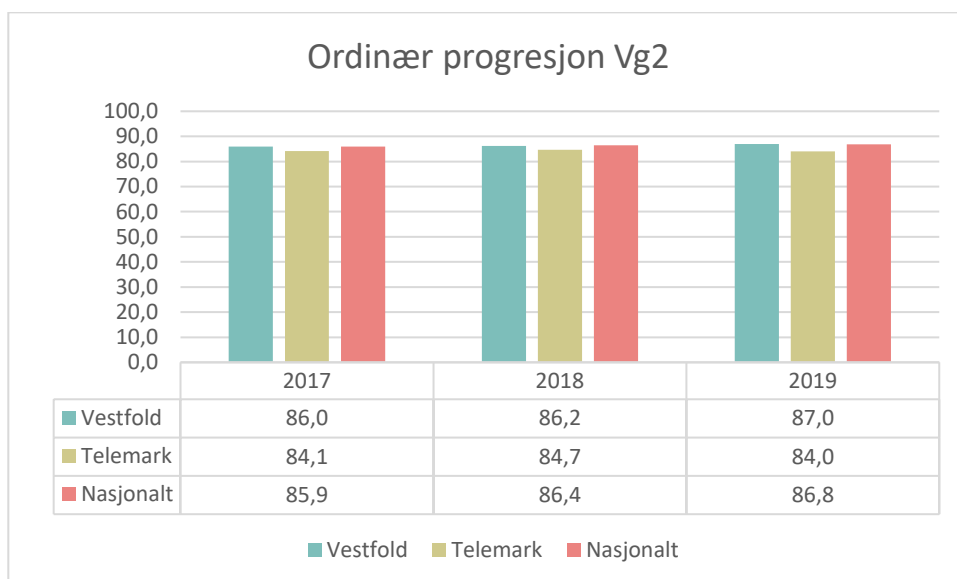

Kilde: Skoleporten

Andelen med ordinær progresjon etter Vg1 har holdt seg stabil på i underkant av 87 % i Telemark i denne 3-års perioden. I Vestfold falt andelen til under 85 % i 2018, etter en lengre periode med andel på over 87 %.

De som ikke har fulgt ordinær progresjon deles i Skoleporten inn i tre kategorier: *Repetisjon*, *Omvalg* og *Ute av videregående opplæring*. Tallene for 2019 viser at begge fylker hadde en andel på 2,5 % som repeterte og marginalt over 5 % som foretok omvalg. I Vestfold var andelen *Ute av videregående opplæring* 6,9 %, mens tilsvarende andel var 5,7 % i Telemark.

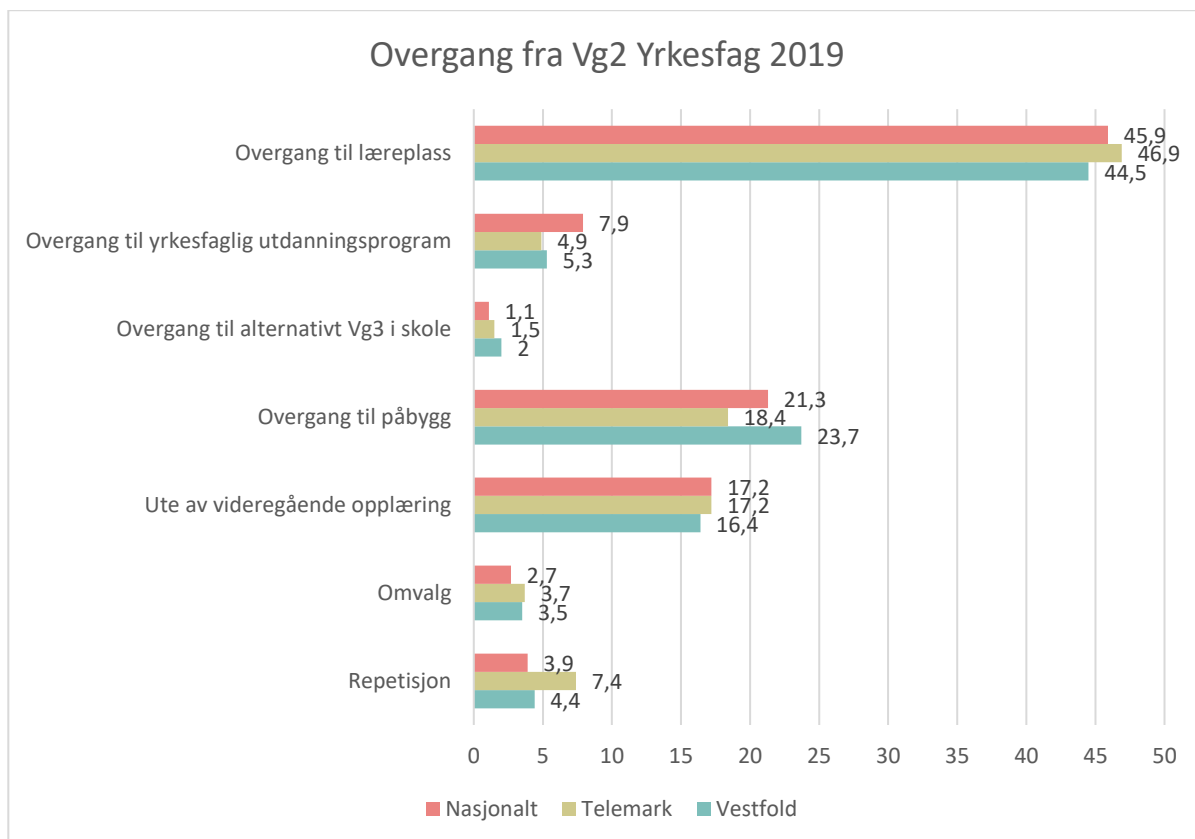
Figur 3: Ordinær progresjon fra Vg2 – resultat i andel

Kilde: Skoleporten

Når det gjelder progresjonen fra Vg2 viser figur 3 at andelen for Vestfold var omtrent jevnt med det nasjonale snittet i perioden, mens tallene for Telemark viser en noe lavere andel.

Figur 4: Overgang fra Vg2 yrkesfag 2019 – resultat i andel

Kilde: Skoleporten

I figur 4 fremgår det blant annet at det i Telemark var en høyere andel som endte med overgang til læreplass, mens det i Vestfold var flere som endte opp på Påbygg til generell studiekompetanse. Noen av årsaksfaktorene *kan* være:

- Det synes å være en større interesse for yrkesfaglige utdanningsprogram i Telemark. Søkertallene til Vg1 yrkesfag de siste to årene viser at andelen var rundt 4 prosentpoeng høyere enn i Vestfold. Tilsvarende viser en sammenligning av andelen elever på yrkesfaglige versus studieforberevende programområder på Vg2 at forskjellen øker til 5 prosentpoeng.
- Det har vært langt flere plasser på Vg3 Påbygg i Vestfold sett i forhold til elever på Vg2 yrkesfag. De siste to skoleårene var dekningsgraden 25 %. Tilsvarende dekningsgrad i Telemark var 19 %.
- Dersom en ser på *antall søkere* i forhold til *antall plasser* viser det seg at det likevel var bedre dekning i Telemark, med 159 søkere til 240 plasser. Det vil si langt flere plasser enn søkere. I Vestfold var det 342 søkere til 315 plasser. Dette ga en dekningsgrad på 92 %.

Videre var det, sammenliknet med Vestfold, en langt høyere andel i Telemark som endte med å ta samme programområde på nytt. Dette kan være planlagt, som følge av stryk eller manglende fag.

Det er en stor andel av de som faller ut av videregående opplæring som forsvinner ut etter fullført eller påbegynt Vg2 yrkesfag. Figur 4 viser at henholdsvis 16,4 og 17,2 % ikke er registrert i videregående opplæring per 1. oktober påfølgende skoleår. Som et ledd i det videre arbeidet med å få flere ungdommer til å fullføre og bestå videregående opplæring, vil det være aktuelt å gå enda dypere inn i dette.

5.4. Gjennomføring av læretiden

Et årskull er alle lærlinger og lære kandidater som begynner læretiden mellom 1. oktober ett år og 30. september året etter. For eksempel er 2013-kullet de som begynte læretiden mellom 1. oktober 2012 og 30. september 2013. Hver person telles kun med én kontrakt og i ett kull.

Tabellen under viser gjennomføring 5 år etter læretidens start, for kullene som startet på Vg1 yrkesfag i årene 2012, 2013 og 2014. Gjennomføring vil si at lærlinger har oppnådd fag-/svennebrev, og at lære kandidater har oppnådd kompetansebevis.

Tabell 19: Gjennomføring 5 år etter læretidens start – resultat i prosent

Gjennomført etter 5 år, kull	2012-2017			2013-2018			2014-2019		
	V	T	N	V	T	N	V	T	N
Lærlinger med Fag-/svennebrev	82,7	82,5	84,3	80,2	86,5	84,5	81,3	88,0	85,4
Lære kandidater med Kompetansebevis ⁷	72,0	*	63,6	67,5	*	64,5	78,3	*	66,8

Kilde: Skoleporten

⁷ Prikking av resultat (*) fordi antallet i kullet er mindre enn 20 og fordi kun 1-5 personer har oppnådd fag-, svennebrev eller kompetansebevis

I Telemark økte i denne perioden andelen som gjennomførte læretiden etter 5 år. Det nasjonale snittet gikk også noe opp. For Vestfold gikk denne andelen noe ned, mens andelen lærekandidater som gjennomførte med kompetansebevis økte i Vestfold. På grunn av prikking kan ikke resultatene for lærekandidater med kompetansebevis i Telemark publiseres.

Tabell 20: Antall lære-/opplæringskontrakter i Telemark og Vestfold fylkeskommuner, per 31.12. per år

Lære- og opplæringskontrakter (lærlinger og lærekandidater)	2017		2018		2019	
	V	T	V	T	V	T
Lærling	1 943	1 431	1 991	1 523	2 039	1 514
Lærekandidat	191	115	160	105	138	85
Summer	2 134	1 546	2 151	1 628	2 177	1 599
Totalt⁸	3 680		3 779		3 776	

Kilde: Vigo (Qlikview), 24.02.2020

Andel hevinger er regnet ut fra antall hevinger og antall kontrakter per år. Tabell 20 viser antall kontrakter.

Tabell 21: Antall og andel hevinger basert på antall lære-/opplæringskontrakter per 31.12. per år

	2017				2018				2019			
	V		T		V		T		V		T	
	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel
Lærling	127	6,5	77	5,4	164	8,2	72	4,7	146	7,2	72	4,8
Lærekandidat	36	19	8	7,0	40	25	13	12,4	19	13,8	11	12,9
Summer	163	7,6	85	5,5	204	9,5	85	5,2	165	7,6	83	5,2
Begge fylker	Totalt antall: 248 Snitt andel: 6,7				Totalt antall: 289 Snitt andel: 7,6				Totalt antall: 248 Snitt andel: 6,6			

Kilde: Vigo (Qlikview), 24.2.2020

Andelen hevinger har som vist i tabellen over vært jevnt lavere i Telemark enn i Vestfold. Det blir viktig å undersøke nærmere hva denne forskjellen kan handle om. I det videre arbeidet bør det også i denne sammenheng bygges videre på praksis man mener kan bidra til at en lavere andel lærlinger og lærekandidater hever kontrakten.

Tabell 22 viser hvor mange prøver som ble gjennomført i henholdsvis Vestfold og Telemark samt totalt. Tabellen viser også hvor mange av de gjennomførte prøvene som ble bestått og ikke bestått. Det gjelder antall fag- og svenneprøver og kompetanseprøver gjennomført mellom 1. januar og 31. desember per år.

⁸ Ekskl fagbrev på jobb

Tabell 22: Gjennomførte fag- og svenneprøver og kompetanseprøver – resultat i antall og andel

	2017				2018				2019			
	Opp til prøve	Bestått		Ikke bestått	Opp til prøve	Bestått		Ikke bestått	Opp til prøve	Bestått		Ikke bestått
	Antall	Antall	Andel	Antall	Antall	Antall	Andel	Antall	Antall	Antall	Andel	Antall
T	902	859	95,2	43	891	845	94,8	46	914	869	95,1	45
V	1405	1310	93,2	95	1342	1245	92,8	97	1513	1399	92,5	113
Summer	2 307	2 169	94,0	138	2 233	2 090	93,6	143	2 427	2 268	93,4	159

Kilde: Vigo (Qlikview)

I Vestfold økte antall gjennomførte prøver en del fra 2018 til 2019, men det er så å si ingen forskjell i andel som består. I Telemark lå antall og andel ganske jevnt de tre siste årene. Tabell 22 viser også at andelen av de som gikk opp til prøve og bestod var litt høyere i Telemark. I det videre arbeidet blir det viktig å være nysgjerrige på hva dette kan skyldes.

5.5. Ungdom som ikke er i opplæring eller arbeid

Opplæringsloven pålegger fylkeskommunen å ha en oppfølgingstjeneste for ungdom i alderen 15-21 år og som ikke er i opplæring eller arbeid. Oppfølgingstjenestens samfunnsoppdrag er å bidra til at ungdom mestrer og gjennomfører utdanning og på denne måten blir aktive deltakere i eget liv. Oppfølgingstjenestens formål er primært å få ungdom tilbake i opplæring.

Oppfølgingstjenesten i Vestfold og Telemark skal:

- Ha oversikt over, ta kontakt og tilby oppfølging og veiledning til alle ungdommer i målgruppen
- Tilby ungdom i målgruppen opplæring, arbeid eller andre kompetansefremmende tilbud
- Jobbe frafallsforebyggende med elever og lærlinger i videregående opplæring
- Koordinere tjenester og hjelpetiltak rundt ungdom i målgruppen.

Hvert år får OT Vestfold og Telemark tilmeldt ca 3000 ungdommer som kontaktes og det blir registrert hva de gjør. Omtrent halvparten av disse er innenfor målgruppen, det vil si som faktisk ikke er i arbeid eller opplæring. Disse får et tilbud fra oppfølgingstjenesten. Målgruppen er sammensatt og mangfoldig og det er viktig å kunne tilby ulike skreddersydde og målrettede tiltak.

I Vestfold foregår dette ved de fire OT-avdelingene og ute i ordinære bedrifter. Forrige skoleår ble det også gitt ulike kompetansegivende tilbud som opplæring i matematikk, for mange deltagere etterfulgt av privatisteksamen. Prosjektet *Kortere vei til riktig læreplass* har hatt til hensikt å motivere og kvalifisere de unge som er med i prosjektet til å komme tilbake til opplæring. Her gis det kurs i arbeidslivskunnskap og kurs i livsmestring og utplassering i bedrifter. Videre har noen ungdommer deltatt på tokt med Christian Radich i programmet *Windjammer*. Talenhuset i Skien er et samarbeid mellom fylkeskommunen, NAV og Skien kommune og gir blant annet tilbud om opplæring og aktivitet til ungdom i målgruppen til OT. Ellers gis ungdom i målgruppen i Telemark oppfølging i distriktene av OT-rådgivere tilknyttet til de videregående skolene.

Tabell 23: Aktivitet for ungdom, registrert i februar og mai – resultat i antall

OT-Status	Februar 2019		Juni 2019	
	T	V	T	V
Ukjent aktivitet	86	26	55	29
Under oppfølging og veiledning	134	163	158	129
Opplæring og arbeidspraksis i regi av fylket	53	117	52	109
Arbeidspraksis eller annet tiltak i regi av NAV	43	135	65	154
Kombinasjonstiltak - fylkeskommunen og NAV	*	*	*	7
I arbeid	14	50	23	87
Takket nei til oppfølging	14	38	20	57
Er i militæret	*	*	*	10
Har omsorg for barn	9	13	12	13
Er syk/i institusjon	58	55	75	81
Ikke-formell opplæring	19	76	17	84
Sum	438	685	483	760

Kilde: Udir.no

Tabellen over viser alle som var registrert i oppfølgingstjenesten på et gitt tidspunkt. Siden dette er tall som er i stadig endring, er det riktig å si at dette representerer et øyeblikksbilde.

5.6. Voksenopplæring

Tabellene i dette kapitelet viser antall voksne deltakere i Telemark og Vestfold fylkeskommuner som i perioden fra 1. januar til 31. desember i 2019 enten startet eller var i opplæring, hvor mange som avbrøt og hvor mange som oppnådde planlagt sluttkompetanse. Til forskjell fra videregående opplæring for øvrig har de voksne mulighet til å bruke den tiden de ønsker for å oppnå planlagt sluttkompetanse og de som verken har fullført eller avbrutt har derfor status som *holder på*.

Tabell 24: Telemark fylkeskommune – antall

Skole	Sluttkompetanse	Antall deltakere som startet, eller er i opplæring fra forrige skoleår	Avbrutt opplæring	Bestått sluttkompetanse
Skogmo vgs	Helsesekretær	16	*	*
	Bilfag	11		
	Elektriker	16	*	
	Tømrer	30	6	
Bamble vgs	Helsefagarbeider	53	*	
	Kokk/servitør	16	*	
Skien vgs	Studiekompetanse generell	130	24	33
Kragerø vgs	Studiekompetanse generell	67	12	31
Notodden ressurscenter	Studiekompetanse generell	77	28	*
	Fellesfag	64	10	
	Helsearbeiderfag	73	14	
	Barne- og ungdomsarbeider	20	*	
	Salgsmedarbeider, logistikk og yrkessjåfør	11		
Voksne i ordinær videregående opplæring		53		
Voksne som fylkeskommunen har dekket eksamensforberedende Vg3-kurs gjennom studieforbund		30		
Totalt		667	105	80

Kilde: Vigo voksen

Tabell 25: Vestfold fylkeskommune – antall

Skole	Sluttkompetanse	Antall deltakere som startet eller er i opplæring fra forrige skoleår	Avbrutt opplæring	Bestått sluttkompetanse
Kompetanse-byggeren Vestfold	Barne- og ungdomsarbeider	20	*	7
	Helsefagarbeider	147	18	58
	Apotektekniker	5		*
	Tannhelsesekretær	5		
	Fotterapeut	14		
	Helsesekretær	39		
	Elektriker	25	*	
	Salg, service og sikkerhet	17	*	
	Yrkessjåfør/ logistikkoperatør	12	*	*
	Studiekompetanse	109	6	5
Andre skoler	Studiekompetanse	8		
	Yrkesfag	7		*
Ordinære videregående skoler	Yrkesfag	41		
Totalt		449	30	74

Kilde: Vigo voksen

Det å få god statistikk for gjennomføring og deltakelse er ikke enkelt i voksenopplæringen. Tilbud for voksne skal tilrettelegges i forhold til tid, sted lengde og progresjon. Det vil derfor si at voksne kan velge å ta enkeltfag innen studiekompetanse over flere år. Noen trenger bare to fag for å kunne oppnå studiekompetanse. Av de som starter en yrkesfaglig utdanning mot fag-/svennebrev er det også noen som kun ønsker programfagene på Vg1 og Vg2 og går opp til en Vg3 eksamen, og samler praksis i faget for å kunne fremstille seg til fagprøve som praksiskandidat. Det er også kurs som ikke starter på høst-, men vårhalvåret. Dette gjør at det er vanskelig å gi et helt presist bilde av hvem som faktisk fullfører til en ønsket sluttkompetanse.

I voksenopplæringen blir det ikke annonsert et fastlagt tilbud, det er de voksne som søker på sin ønskede sluttkompetanse. Det blir gitt informasjon til søkerne gjennom nettsider og ved informasjonsmøter på grunnskole for voksne, og til deltakere på introduksjonsklasser i kommunene om voksenopplæring. Tilbud rigges ut ifra søkeres behov og hva skolene har ressurser og kapasitet til. Innsøking til voksenopplæringen er alltid åpen, men for å få tid til å opprette tilbud er det satt en frist for å søke 1. mars.

Framover vil det bli behov for mer *skreddersøm* av tilbud i tillegg til bedre samhandling med NAV og kommunene. Da det kun er mulig å sette opp en sluttkompetanse ved innsøking for voksne, er det informert om at det for søking av tilbud i 2020 er mulig å sette opp 2. og 3. valg i merknadsfeltet i søknaden. Dette er også i tråd med signaler i NOU 2019:25 *Med rett til å mestre*. Her foreslår utvalget at

voksne gis rett til inntak på ett av tre søkte utdanningsprogrammer slik som ungdom. I løpet av 2019 og 2020 er det kommet flere offisielle utredninger og forslag til nye lover som integreringslov og opplæringslov som vil ha direkte påvirkning på kapasitet, økonomi og kompetansekrav innen videregående opplæring for voksne.

6. Videre arbeid

Denne tilstandsrapporten viser at videregående opplæring i Telemark og Vestfold fylkeskommuner på flere områder kunne vise til positiv utvikling og gode resultater. Andelen som fullførte og bestod videregående opplæring i løpet av fem år økte de siste årene i begge fylkene, sammenliknet med det nasjonale snittet var andelen elever som opplevde mobbing fra andre elever 2-3 ganger i måneden eller oftere signifikant lavere, det totale antallet lærlinger som fullførte med fag-, svennebrev eller kompetansebevis økte de siste årene og for de siste kullene gikk andelen som sluttet i løpet av fem år ned.

Rapporten viser også at det er områder der det er behov for forbedring. På bakgrunn av de vedtatte strategiområdene for Vestfold og Telemark fylkeskommune bør ambisjonen blant annet være høyere for karakterutviklingen i videregående skole, for gjennomføringen av det 4-årige yrkesfagløpet og for skolen som arena både for å styrke helsefremmende faktorer og for å svekke risikofaktorer. I det siste står blant annet læringsmiljø og opplevelse av mestring og medvirkning sentralt. Disse faktorene kan virke positivt inn på egenopplevd helse, som det igjen er nærliggende å tenke har sammenheng med opplevelsen av livsmestring.

For å etablere et felles, forpliktende grunnlag for videreutviklingen av videregående opplæring skal de ulike strategiområdene for videregående opplæring konkretiseres i en ny strategiplan i løpet av 2020. I oppfølgingen av den nye strategiplanen blir det å lære av hverandre og bygge videre på god praksis i begge de tidligere fylkeskommunene sentralt. For å lykkes med dette må læring, utvikling og deling av god praksis forsterkes, både i den enkelte virksomhet og mellom virksomheter. Dette arbeidet vil blant annet bli forankret i strategiområdet profesjonsutvikling. Målet er at alle nivå skal bidra til at alle elever, lærlinger og lærekandidater får gode vilkår og nødvendig støtte for å kunne gjennomføre sin videregående opplæring.

Inneværende år er det viktige første året for den nye regionen. For sektoren *Opplæring og folkehelse* skal dette året blant annet brukes til å legge et godt grunnlag, som både på kort og lang sikt skal bidra til hovedmålsettingene om *økt læringsutbytte, økt gjennomføring med planlagt kompetanse og økt livsmestring*.

Vestfold og Telemark fylkeskommune
vtfk.no

Postadresse: Postboks 2844, 3702 Skien

Besøksadresser: Fylkesbakken 10, Skien / Svend Foynsgate 9, Tønsberg

Kontakt: 35 91 70 00 / post@vtfk.no